

חגיגה כב: (17 שורות מלמטה) עד כד. (שורה 12)

ביאורים

טבול יום: על כל הטומאות שבתורה לא מספיקה טבילה בלבד. כשאדם טובל הוא אינו נטהר לגמרי, עליו לחכות עד לסוף היום (הערב שמש) ורק אז יטהר לגמרי (חוץ ממקרים חריגים של מחוסרי כפרה שמחכים גם להבאת הקרבן). בחלק מהטומאות שתיקנו חכמים הם לא תיקנו את דין הערב שמש ובהן כשהאדם טובל הוא נטמא מיד (וכך הוא המקרה של משנתינו במכין כלי בטהרה).

פרה אדומה: קרבן רגיל קרב בטהרה מלאה. בפרה אדומה לעומת זאת ישנן דינים חריגים ואחד מהם הוא שהיא כשרה גם ע"י טבול יום. משום הצדוקים שחלקו על דין זה הקפידו חכמים לטמא את הכהן כך שיהיה טבול יום. אבל מצד שני כדי שלא יזלזלו בעשיית הפרה היו מקפידים להשתמש רק בכלים שאינם מקבלים טומאה.

ציטוט מהמשנה

נטמא (בטומאה דרבנן) חלק צדדי של כלי:
לקודש (ולחולין שנעשו על טהרת הקודש) - כל הכלי טמא,
לתרומה - רק החלק שנטמא טמא.

אך כשנטמא החלק העיקרי של הכלי:
כל הכלי טמא אף לתרומה.

ציטוט מהמשנה

הנושא כלי שטמא מדרס
תרומה - מותר לו לשאת,
קודש - אסור לו לשאת (ואם נשא - מח' אמוראים האם טמא).

הטעם: משום מעשה שהיה באחד שחשב חבית יין וזרק את רצועת סנדלו טמא המדרס לחבית (כשיטת ר' חנניה בן עקביא שגוזר בדיוק באותם התנאים שאירע המעשה, ולא כחכמים)

הגמרא נשארה בספק במקרה שבו:
1. הסנדל טהור. (ר' רש"ש)
2. החבית סתומה.

ציטוט מהמשנה

כלי שנגמרה עשייתו בטהרה:
לפני שימוש לקודש - צריך טבילה, (אך לא הערב שמש)
לפני שימוש לתרומה - לא צריך טבילה.

הטעם: מדובר בכלי שעשה חבר, והחשש הוא שמא נטמא מרוק של עם הארץ (שניתז לפני גמר עשייתו ונשאר לח עד לאחר גמר עשייתו).

המשנה במסכת פרה

שפופרת שחתכה לשם שימוש באפר פרה:
ר"א: יטבילה. (מחשש שנטמאה מרוק של עם הארץ)
ר"י: יטמאה ורק אח"כ יטבילה.

היחס בין משנתינו (העוסקת בקודש) למשנה בפרה (העוסקת במי פרה)

דחיה: ההיכר הוא בכך שנתנו לשפופרת מעמד של טמא מת ביום השביעי.

לכאורה משמע שר"א סובר שבמקרה של קודש צריך הערב שמש ורק בפרה לא צריך,
אחרת - איזה היכר יש במקרה זה?

חכמים אמנם לא יצרו בפרה מודל חדש של טומאה או של קבלת טומאה, אך הם העניקו לכלי שראוי לקבל טומאה מעמד טומאה שקיים כבר במקום אחר.

ציטוט מהמשנה

אם נטמאה חתיכת אוכל אחת שבכלי:
בקודש: כל החתיכות שבכלי – טמאות.
בתרומה: רק החתיכה שנטמאה – טמאה.

תוקף הדין (בחתיכות קודש)
ר' יוחנן: מדרבנן. (מעדותו של ר"ע)
ר' חנין: מהתורה. ("כף אחת" – הכתוב עשה לכל מה שבכף אחת)

קושיה על ר' חנין:

מהמשנה בעדויות
משמע שתוקף הדין
הוא רק מדרבנן
(מעדותו של ר"ע)!

תירוץ:

המשנה בעדויות עוסקת במקרים
חריגים שבהם הדין הוא מדרבנן (שירי
מנחה שאינם צריכים לכלי, קטורת לבונה
וגחלים שהניחם על משטח ללא תוך)